

Dzień Kobiet – rewolucyjne początki

8 marca 2013

Dzisiaj obchodzimy Międzynarodowy Dzień Kobiet. Przez wiele lat był on świętowany z obowiązku narzuconego przez władzę „ludową”. W roku 1993 nakaz ten został zniesiony.

Dzień Kobiet nie cieszy się dobrą prasą, a w każdym razie nie jest już tak lubiany jak niegdyś. Bezpowrotnie minęły czasy, kiedy jak na komendę 8 marca ludzie szli w barwnym marszu. Głównie z powodu doświadczeń PRL-u, wokół święta narosło wiele mitów i nieporozumień, dlatego w jego przededniu warto przypomnieć, jakie były początki.

Niektórzy historycy uważają, że początki święta kobiet sięgają aż zamierzchłych czasów starożytnego Rzymu i wiążą się z przypadającym na koniec marca świętem Matronalii. Nie wydaje się jednak, by współczesne pochody miały z nimi wiele wspólnego, szczególnie, że ze świecą trzeba by szukać analogii między rzymskimi procesjami a współczesnymi protestami. O wiele bardziej przekonująca wydaje się najczęściej podawana data 28 lutego 1909 rok.

Aby lepiej zrozumieć pierwotny charakter Dnia Kobiet, trzeba się nieco zagłębić w historię Stanów Zjednoczonych. W roku 1901 powstała Socjalistyczna Partia Ameryki. W początkowym okresie, w dużej mierze dzięki populistycznym hasłom i otwartości na wiele grup społecznych, partia ta zyskała spore poparcie wśród Amerykanów. Chociaż jej kandydat na prezydenta, Eugene V. Debs, nie uzyskał nigdy więcej niż 6% poparcia, SPA odgrywała ważną rolę w życiu politycznym Stanów Zjednoczonych, ciesząc się dużym poparciem wśród robotników w dużych miastach.

To właśnie SPA zorganizowała pierwszy Dzień Kobiet 28 lutego 1909 roku. Manifestacja miała upamiętnić protest który miał

miejsce 8 marca 1908 roku, podczas którego blisko 15 tysięcy pracowników branży odzieżowej domagało się praw ekonomicznych i politycznych dla kobiet. Pochód z 28 lutego miał równocześnie upamiętniać strajk kobiet w fabryce bawełny z 1857 roku.

Idea dnia, w który kobiety mogą wspólnie protestować o swoje prawa, spodobała się innym ugrupowaniom socjalistycznym. Decyzja o ustanowieniu Międzynarodowego Dnia Kobiet została podjęta rok później, gdy w Kopenhadze podczas zjazdu kobiet związanych z II Międzynarodówką przegłosowano jego obchodzenie.

Do matek-założycielek Międzynarodowego Dnia Kobiet należy niewątpliwie wymienić komunistkę Klarę Zetkin. Ta niemiecka feministka, silnie zaangażowana w pracę II Międzynarodówki (przez kilka lat kierowała nawet Międzynarodowym Sekretariatem Kobięcym), bardzo silnie lobbowała na rzecz obchodzenia święta. Jej działania nie poszły na marne i 19 marca 1911 odbył się pierwszy Międzynarodowy Dzień Kobiet. Manifestacje kobiet walczących o równouprawnienie społeczne i ekonomiczne przeszły ulicami miast austriackich, niemieckich, szwajcarskich i duńskich.

Pierwsze pochody Dnia Kobiet były związane nie tylko z dyskryminacją płci pięknej. Tuż przed I wojną światową łączono je z demonstracjami antywojennymi, zaś 8 marca 1917 roku (licząc według kalendarza gregoriańskiego), przez Petersburg przeszła wspólna manifestacja feministek i komunistów pod wspólnym hasłem „chleba i pokoju”. W cztery dni później abdykował car Mikołaj II. Jedną z pierwszych decyzji Rządu Tymczasowego było przyznanie kobietom praw wyborczych.

Odpowiedzialną za ustanowienie w Rosji Dnia Kobiet świętem państwowym, była rosyjska komunistka Aleksandra Kołłontaj, która przekonała do tego projektu Lenina. Odtąd święto to straciło swój pierwotny charakter i stało się odgórnie narzuconym przymusem, nie mającym wiele wspólnego z protestami

przeciwko nierównościom społecznym i dyskryminacji.

Autor: Paweł Rzewuski

Źródło: Histmag.org

Licencja: [CC BY-SA 3.0](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/)